

Social 1.
/LOWF

Notat om hjælpemidler og forbrugsgoder

til brug for temamøde den 21. september 2022

Indhold

- I. Indledning
- II. Lovgrundlag
- III. Generelt
- IV. Kriterier for bevilling
 - Væsentlighed
 - Den daglige tilværelse
 - Udøvelse af erhverv
- V. Afgrænsning til anden lovgivning (sektoransvarlighed)
 - Sygehussektoren.
- VI. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser
- VII. Udpluk af de konkrete mødesager

I. Indledning

Vi har valgt at fremlægge 39 konkrete sager for beskikkede medlemmer for at belyse Ankestyrelsens praksis om hjælpemidler og forbrugsgoder. Under pkt. VII findes et udpluk af de konkrete sager, som er behandlet på møde.

II. Lovgrundlag

Praksisnotatet er baseret på Lov om social service, nr. 170 af 24. januar 2022 (**serviceloven**), bekendtgørelse nr. 1247 af 13. november 2017 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven (**hjælpemiddelbekendtgørelsen**), cirkulære om afgrænsning af behandlingsredskaber, hvortil udgiften afholdes af sygehusvæsenet nr. 9079 af 22. februar 2013 (**afgrænsningscirkulæret**) og vejledning nr. 10324 af 14. december 2017 (**vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder**).

Uddrag af serviceloven:

§ 112. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet

- 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller

3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører. I forbindelse med kommunalbestyrelsens indgåelse af leverandøraftaler inddrages repræsentanter for brugerne ved udarbejdelse af kravspecifikationerne.

Stk. 3. Ansøgeren kan vælge leverandør af hjælpemidler, jf. dog stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Stk. 4. Ansøgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler efter stk. 3 gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som ansøgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Stk. 5. Social- og ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om

- 1) afgrænsningen af de hjælpemidler, hvortil der kan ydes støtte, og adgangen til genanskaffelse,
- 2) i hvilket omfang modtageren selv betaler en del af udgiften til anskaffelse, reparation og drift af et hjælpemiddel,
- 3) hvornår støtte til et hjælpemiddel kan ydes som udlån eller udleveres som naturalydelse,
- 4) hvorvidt der skal gælde særlige betingelser for støtte til visse hjælpemidler, herunder muligheden for udlevering af visse hjælpemidler fra en offentlig institution, og
- 5) hvorvidt visse hjælpemidler kan stilles til rådighed som led i et botilbud.

§ 113. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Stk. 2. Der kan kun ydes hjælp, når udgiften er over 500 kr.

Stk. 3. Hjælpen udgør 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Stk. 4. Hvis det på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt med et forbrugsgode, der er dyrere end et almindeligt standardprodukt, eller hvis den nedsatte funktionsevne nødvendiggør særlig indretning af forbrugsgodet, betaler kommunen, jf. stk. 1, de nødvendige merudgifter.

Stk. 5. Hvis forbrugsgodet udelukkende fungerer som et hjælpemiddel til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne, betaler kommunen, jf. stk. 1, de fulde anskaffelsesudgifter. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 6. Social- og ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om

- 1) afgrænsningen af de forbrugsgoder, der kan ydes hjælp til, og adgangen til genanskaffelse, og
- 2) i hvilket omfang modtageren selv skal betale en del af udgiften til reparation og drift af et forbrugsgode.

§ 115. Det er en forudsætning for støtte efter §§ 112, 113, 113 b og 114, at hjælpemidlet, forbrugsgodet eller bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Uddrag af bekendtgørelsen om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven:

§ 2. Der kan normalt ikke ydes støtte til hjælpemidler, som ansøgeren selv har anskaffet, inden bevilling er givet.

§ 3. Hjælp ydes til anskaffelse af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel. Hjælpen kan ydes som udlån, kontantydelse eller udleveres som naturalhjælp.

Stk. 2. Hvis hjælpen er ydet som udlån, skal hjælpemidlet tilbageleveres til kommunen, når ansøgeren ikke har brug for det mere. Følgende hjælpemidler skal dog ikke tilbageleveres efter endt brug: Ortopædisk fodtøj, arm- og benproteser, støttekorsetter og bandager m.v., parykker, brystproteser, stomihjælpemidler og kropsbårne synshjælpemidler til personer med en varigt nedsat synsfunktion eller medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser.

§ 4. Hjælp til reparation og udskiftning af bevilgede hjælpemidler samt reservehjælpemidler ydes efter behov. Hvis ansøgeren fortsat har behov for det pågældende hjælpemiddel, og ansøgerens funktionsnedsættelse i alt væsentlighed er uændret siden kommunalbestyrelsens seneste afgørelse, og ansøgeren afgiver en erklæring herom på tro og love, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om udskiftning af bevilgede hjælpemidler uden at indhente yderligere oplysninger. Kommunalbestyrelsen kan desuden træffe afgørelse om reparation af et hjælpemiddel på baggrund af en erklæring på tro og love fra ansøgeren om behovet for reparation. Kommunalbestyrelsen kan i sammenhæng hermed opstille faste kriterier for reparation af visse hjælpemidler, f.eks. kriterier for prisen på reparation, hvor reparationen skal foretages, og hvor længe efter modtagelsen af hjælpemidlet reparation kan ske.

Stk. 2. Hvis ansøgeren har benyttet sig af retten til frit valg af hjælpemiddel, jf. § 112, stk. 3, i lov om social service, og hvis der på grund af ansøgerens frie valg undtagelsesvist skulle blive tale om ekstraordinært dyre eller hyppige reparationer eller hyppigere udskiftninger, skal udgifterne hertil afholdes af ansøgeren selv.

Stk. 3. Der ydes ikke hjælp til udgifter, som følger af brug af hjælpemidlet, f.eks. til drift, rengøring eller vedligeholdelse, jf. dog stk. 4-6.

Stk. 4. Der ydes hjælp til batterier til brug for hjælpemidler bevilliget efter § 112 i lov om social service, som ikke kan købes i almindelig handel, eller som ikke kan eller bør udskiftes af ansøgeren.

Stk. 5. Der ydes hjælp til udskiftning af dæk og slanger til kørestole, hvis der er behov for mere end en årlig udskiftning. Ansøgeren betaler selv udgifterne til den første årlige udskiftning.

Stk. 6. Hjælp til førerhunde omfatter tillige et årligt beløb til dækning af løbende nødvendige udgifter til førerhunden.

§ 6. Efter § 112, stk. 3, i lov om social service kan ansøgeren vælge leverandør af hjælpemidler, jf. dog stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale, og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Stk. 2. Ansøgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler efter stk. 1 gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som ansøgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Stk. 3. Ved indkøb af hjælpemidler efter reglerne i § 112, stk. 3, i lov om social service skal fakturaen fra den leverandør, som ansøgeren vælger, sendes og afregnes direkte med kommunen. Ansøgeren hæfter selv for egenandelen, der betales direkte til leverandøren. Det skal fremgå af fakturaen, om ansøgerens evt. egenandel er fratrukket.

Stk. 4. Det er en betingelse for, at kommunalbestyrelsen kan yde støtte til hjælpemidler indkøbt efter reglerne i § 112, stk. 3, i lov om social service, at det hjælpemiddel, som ansøgeren har valgt, opfylder de faglige specifikationer og krav til egnethed, som kommunalbestyrelsen har opstillet. Det er ansøgerens ansvar at sikre dette.

§ 9. Der kan ydes støtte til injektions- og testmaterialer (f.eks. sprøjter, kanyler, insulinpen, fingerprikker (lancetter), teststrimler og blodsuktermåleapparatur) til insulinkrævende diabetikere og til diabetikere, som er i kombinationsbehandling med insulin og tabletter eller andet godkendt injektionspræparat. Der kan ydes støtte til inhalator til administration af insulin, når injektion medfører meget svære lokalreaktioner som komplikation.

Stk. 2. Hjælpen til blodsuktermåleapparatur ydes med halvdelen af den samlede udgift.

Stk. 3. Til tabletbehandlede diabetikere, hvor lægen anser jævnlig blodsuktermåling for påkrævet, gives op til 150 stk. teststrimler og fingerprikker (lancetter) årligt.

§ 17. I henhold til § 113, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Stk. 2. Forbrugsgoder omfatter produkter, som er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

§ 18. Der kan normalt ikke ydes støtte til forbrugsgoder, som ansøgeren selv har anskaffet, inden bevilling er givet.

§ 20. Hjælp til anskaffelse af øvrige forbrugsgoder ydes med et beløb svarende til 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Stk. 2. Der kan ud over støtte efter stk. 1 ydes hjælp til betaling af forskellen mellem prisen på et almindeligt standardprodukt og prisen på det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen ydes, hvis der foreligger ganske særlige forhold ved den nedsatte funktionsevne, som nødvendiggør anskaffelse af et forbrugsgode, der

1) er dyrere end et almindeligt standardprodukt eller

2) nødvendiggør særlig indretning.

Stk. 3. Hvis forbrugsgodet på grund af den nedsatte funktionsevne udelukkende fungerer som et hjælpemiddel, således at ansøgeren ikke kan benytte produktet efter sit formål som forbrugsgode, omfatter hjælpen den fulde anskaffelsespris på det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 4. Computere med standardsoftware, der understøtter hjælpemidler til blinde og svagsynede, dækkes med den fulde anskaffelsespris til det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 5. Der ydes kun hjælp efter denne bestemmelse, når udgiften i den enkelte ydelsessituation overstiger 500 kr.

Stk. 6. Der ydes ikke hjælp efter denne bestemmelse til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo, f.eks. almindelige stole, borde, senge, telefoner, TV, radioer, DVD-afspillere, CD-afspillere, tablets m.v., som normalt findes i ethvert hjem, der måtte ønske det.

Uddrag af afgrænsningscirkulæret

Formålet med cirkulæret er at definere, hvad behandlingsredskaber er, og at afgrænse behandlingsredskaber over for tilgrænsende kategorier af redskaber og hjælpemidler, hvortil udgiften som hovedregel afholdes af andre end regionerne, typisk af kommunerne.

Området for apparatur, redskaber og hjælpemidler kan opdeles i 5 kategorier:

- 1) Behandlingsredskaber. Udgiften afholdes af regionerne.
- 2) Hjælpemidler og forbrugsgoder (lov om social service). Udgiften afholdes af kommunerne.
- 3) Hjælpemidler (hjemmesygepleje, sundhedsloven). Udgiften afholdes af kommunerne.
- 4) Hjælpemidler i forbindelse med genoptræning. Udgiften afholdes af kommunerne.
- 5) Hjælpemidler i øvrigt.

Behandlingsredskaber er redskaber, som A) patienten forsynes med som led i behandling på sygehus eller i speciallægepraksis, der efter aftale med sygehusvæsenet varetager opgaver for dette, eller B) patienten forsynes med som led i eller som en fortsættelse af den iværksatte behandling med det formål enten at tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, som er opnået ved sygehusbehandlingen, eller at forhindre forringelse af dette resultat.

Et givet apparatur eller redskab kan være både et behandlingsredskab og et hjælpemiddel. Om det kategoriseres som det ene eller det andet afhænger af den sammenhæng, apparaturet eller redskabet indgår i, dvs. om det opfylder kriterierne for at kunne kategoriseres som et behandlingsredskab (tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, som er opnået ved sygehusbehandling, eller at forhindre forringelse af dette resultat) eller et hjælpemiddel (afhjælpning af en nedsat varig funktionsevne).

I tilfælde, hvor der opstår tvivl om hvilken myndighed, der er ansvarlig for betaling af et nødvendigt behandlingsredskab eller hjælpemiddel, som skal betales af regionen eller af kommunen, er det vigtigt, at tvivlen ikke kommer borgeren til skade. Den myndighed, der har tættest kontakt med borgeren, skal i givet fald umiddelbart levere det nødvendige behandlingsredskab eller hjælpemiddel til borgeren, hvorefter betalingsspørgsmålet må afklares efterfølgende mellem de involverede myndigheder.

Uddrag af vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, nr. 10324 af 14. december 2017

Formål og personkreds

1. Bevilling af hjælpemidler og forbrugsgoder skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøre den pågældende uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Tildeling af et hjælpemiddel eller forbrugsgode skal samtidig sikre, at borgere med varigt nedsat funktionsevne, der ønsker det, får mulighed for at få eller bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Personkredsen omfatter borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt eller senere opstået handicap, sygdom eller som følge af ulykkeskader, der gør et hjælpemiddel nødvendigt.

Der skal være tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Det indebærer, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Normalt vil lidelsen være en belastning for borgeren resten af livet. For en nærmere gennemgang af begrebet »nedsat funktionsevne« henvises til vejledning om formål og andre generelle bestemmelser i serviceloven. Vedrørende muligheden for at bevilge hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidige funktionsnedsættelser henvises til punkt 10 ff.

...

Anskaffelse inden bevilling

4. Der kan efter hjælpemiddelbekendtgørelsens §§ 2 og 18 normalt ikke ydes støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder, som borgeren selv har anskaffet, inden bevilling er givet.

Det er et almindeligt princip i den sociale lovgivning, at ansøgning skal indgives, og bevilling modtages, inden en social ydelse, herunder et hjælpemiddel eller et forbrugsgode, anskaffes.

Der kan dog være enkelte tilfælde, hvor behovet for anskaffelse af det pågældende hjælpemiddel eller forbrugsgode må anses for uopsætteligt. I sådanne tilfælde vil der efter en konkret vurdering kunne ydes støtte, selvom anskaffelse sker, inden bevilling er givet. Der kan ved denne vurdering lægges vægt på hjælpemidlets eller forbrugsgodets art og funktion samt størrelsen af udgiften ved anskaffelsen.

Anskaffer borgeren sig hjælpemidlet, efter borgeren har ansøgt om hjælp hertil, det være sig under sagens behandling i kommunen eller efterfølgende under en eventuel klagesag i Ankestyrelsen, bærer borgeren selv risikoen for helt eller delvist at afholde udgiften.

...

Hvad dækker ydelsen

30. I forbindelse med kommunalbestyrelsens sagsbehandling må det afklares, hvilke manglende funktioner hjælpemidlet skal afhjælpe, og hvilke muligheder der findes for at afhjælpe den nedsatte funktionsevne under hensyn til borgerens situation. Formålet med hjælpen bør være, at den enkelte kan leve et liv som andre på samme alder og i samme livssituation.

Der skal ydes det bedst egnede og billigste hjælpemiddel ud fra en samlet vurdering af borgerens situation. Ved denne vurdering kan der bl.a. indgå oplysninger om borgerens behov og helbredsmæssige tilstand. Desuden indgår oplysninger om hjælpemidlets kvalitet, driftssikkerhed, betjeningsmulighed, driftsudgifter, holdbarhed, krav til service, garanti, service- og reparationsmuligheder.

Hjælpemidlet kan være til borgerens eget brug, f.eks. protese, stok, kørestol, eller til brug for andre, der hjælper borgeren i dagligdagen, f.eks. en personløfter.

...

Almindeligt standardprodukt

52. Hjælpen ydes som udgangspunkt med et kontant beløb svarende til 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den type, der er behov for til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne. Ved fastlæggelsen af et almindeligt standardprodukt må prisen på et gennemsnitsprodukt af den pågældende type lægges til grund.

Til forskel fra egentlige hjælpemidler vil et forbrugsgode, der bevilges med henblik på at kompensere for en nedsat funktionsevne, normalt også indebære en lettelse i dagligdagen på samme måde som for borgere uden nedsat funktionsevne. Egenbetalingen på 50 pct. har således baggrund i, at der ville være tale om overkompensation, hvis borgeren med funktionsnedsættelse fik de fulde anskaffelsesudgifter dækket.

...

Hjælpemidler nævnt specifikt i hjælpemiddelbekendtgørelsen

...

Kompressionsstrømper 99.

Kompressionsstrømper kan ved svære varige kredsløbslidelser ydes ved: – Svære grader af åreknuder (varicer) som ikke svinder efter fornøden behandling. – Varige følger efter blodpropper i ben eller arme. – Varige hævelser på grund af følger efter strålebehandling. – Kronisk ødem (væske) i benene på grund af en varig utilstrækkelig funktion af vener eller fraførende lymfekar. Kompressionsstrømper kan vælges med forskellig trykeffekt (kompression) afhængig af sygdommens følger. Det afgørende for, om der kan ydes kompressionsstrømper, er ikke trykeffekten, men om kompressionsstrømpen kan afhjælpe en svær, varig kredsløbslidelse, jf. ovennævnte indikationer. Der kan ligeledes være brug for kompressionsstrømper til arme. Der vil normalt være behov for reservestrømper. Der kan ikke ydes hjælp efter servicelovens § 112 til støttestrømper og antiembolistrømper, som anvendes f.eks. ved lettere benproblemer, irritationer, uro i benene eller for at forebygge venelidelser.

Øvrige hjælpemidler

Diabeteshjælpemidler

106. For diabeteshjælpemidler efter hjælpemiddelbekendtgørelsens § 9 gælder, at der kan ydes støtte til injektions- og testmaterialer (f.eks. sprøjter, kanyler, insulinpen, fingerprikker (lancetter), teststrimler og blodsuktermåleapparat), til insulinkrævende diabetikere og til diabetikere, som er i kombinationsbehandling med insulin og tabletter eller andet godkendt injektionspræparat. Der kan ydes støtte til inhalator til administration af insulin, når injektion medfører meget svære lokalreaktioner som komplikation. Hjælpen til blodsuktermåleapparat ydes med halvdelen af den samlede udgift. Til tabletbehandlede diabetikere, hvor lægen anser

jævnlig blodsukkermåling for påkrævet, gives op til 150 stk. teststrimler og fingerprikkere (lancetter) årligt.

III. Generelt

Bevilling af hjælpemidler og forbrugsgoder skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøre den pågældende uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Tildeling af et hjælpemiddel eller forbrugsgode skal samtidig sikre, at borgere med varigt nedsat funktionsevne, der ønsker det, får mulighed for at få eller bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Personkredsen omfatter, som beskrevet oven for, borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt eller senere opstået handicap, sygdom eller som følge af ulykkesskader, der gør et hjælpemiddel nødvendigt.

Der skal være tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Det indebærer, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Normalt vil lidelsen være en belastning for borgeren resten af livet.

Hvis der er bevilget andre hjælpemidler, som vil kunne dække behovet for afhjælpning, er det afgørende, om det ansøgte produkt giver en yderligere afhjælpning af funktionsnedsættelsen.

Om et produkt er et hjælpemiddel for ansøgeren afhænger af, hvilket behov brugen af det skal afhjælpe.

I hjælpemiddelbekendtgørelsen er der en række særlige bestemmelser om støtte til visse hjælpemidler. Det er blandt andet støtte til injektions- og testmaterialer til brug for diabetikere, ortopædisk fodtøj til personer med varige og svære foddeformiteter og briller/kontaktlinser.

IV. Kriterier for bevilling

Hjælp kan ydes, når hjælpemidlet

- 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller
- 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Væsentlighed

Hjælpemidlet eller forbrugsgodet skal i *væsentlig* grad kunne afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i *væsentlig* grad lette den daglige tilværelse i hjemmet. Vurderingen heraf er konkret og individuel, og spørgsmålet om, hvorvidt kravet om væsentlighed er opfyldt, fastlægges ud fra en samlet vurdering af hjælpemidlets eller forbrugsgodets betydning for at kunne afhjælpe borgerens funktionsnedsættelse. Der kan ved denne vurdering lægges vægt på bl.a. helbredsmæssige forhold, sociale forhold, og herunder familiemæssige forhold, f.eks. børn

i familien, hjælpemidlets betydning for muligheden for at leve et liv som andre på samme alder og i samme livssituation, og om der evt. kan findes andre måder at kompensere for funktionsnedsættelsen på.

Det afgørende er, at behovet for hjælpemidlet eller forbrugsgodet sammenholdt med den konstaterede funktionsnedsættelse er af tilstrækkeligt omfang til, at der reelt bliver tale om en væsentlig afhjælpning af de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse i hjemmet.

Hvis der er bevilget andre hjælpemidler, som vil kunne dække behovet for afhjælpning, så er det afgørende om det ansøgte produkt giver en yderligere afhjælpning af funktionsnedsættelsen.

Den daglige tilværelse i hjemmet

Ved vurderingen af kravet om, at hjælpemidlet eller forbrugsgodet kan lette den daglige tilværelse i hjemmet, kan der bl.a. lægges vægt på hjælpemidlets eller forbrugsgodets funktion og vigtighed i forbindelse med borgerens ophold i hjemmet. Der kan fx lægges vægt på betydningen for den pågældendes mulighed for så vidt muligt at klare sig uden hjælp fra andre. Der kan desuden lægges vægt på betydningen for, at borgeren fortsat har mulighed for at klare sig og forblive i eget hjem.

Herudover kan der lægges vægt på hjælpemidlets eller forbrugsgodets funktion for andre, der hjælper borgeren til dagligt i hjemmet. Der kan fx være tale om en lift eller en særlig seng, som en plejer eller et familiemedlem bruger ved pleje af den pågældende.

De sociale forhold, herunder om borgeren har ægtefælle og børn, skal tages i betragtning ved vurderingen af behovet for et hjælpemiddel eller forbrugsgode. Det forventes som udgangspunkt, at fx ægtefælle eller børn medvirker ved udførelse af praktiske opgaver i hjemmet. Det offentlige kan dog ikke pålægge børn af borgere med nedsat funktionsevne mere arbejde i hjemmet end andre børn på samme alder udfører, ligesom det offentlige ikke kan pålægge en evt. ægtefælle arbejde i hjemmet udover, hvad der er normalt og ligger inden for rimelighedens grænser.

Udøvelse af erhverv

Der skal ved vurderingen lægges vægt på, om hjælpemidlet eller forbrugsgodet er nødvendigt for, at borgeren kan være i erhverv. Hjælpemidlet eller forbrugsgodet skal være en forudsætning for, at borgeren overhovedet kan være i erhverv og bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

V. Afgrænsning til anden lovgivning

Generelt om forholdet til anden lovgivning

Der findes regler om ydelse af hjælpemidler inden for bl.a. sygehussektoren, hjemmesygeplejen, tandplejen, uddannelsessektoren og beskæftigelsessektoren.

Det er kun, hvor det ansøgte hjælpemiddel ikke kan henføres til disse bestemmelser, at ansøgningen behandles efter regler i den sociale lovgivning, jf. servicelovens § 115.

Foruden servicelovens hjælpemiddel- og forbrugsgoderegler indeholder den sociale lovgivning muligheder for hjælp i servicelovens §§ 41 og 100 om merudgiftsydelse til henholdsvis børn og voksne og § 116 om boligændringer.

Da en række sektorer hver for sig administrerer hjælpemidler, kan der opstå problemer for borgeren i forbindelse med ydelse af hjælpemidlet, idet der kan opstå tvivl om, hvilken sektor der skal yde hjælpemidlet. Der kan også opstå problemer i forbindelse med sektorskift. Det er derfor nødvendigt, at sagsgangen sektorernes imellem lettes, og at samarbejdet mellem sektorernes smidiggøres og udbygges mest muligt, således at borgeren altid er sikret de nødvendige hjælpemidler.

I princippet kan der være afgrænsningsproblemer imellem alle de ovennævnte kategorier, men i praksis er det skillelinjen mellem behandlingsredskaber, som regionen skal betale, og hjælpemidler, som kommunen skal betale, der har størst betydning.

Det bemærkes i den forbindelse, at et givet apparatur eller redskab både kan være et behandlingsredskab og et hjælpemiddel. Om det kategoriseres som det ene eller det andet afhænger af den sammenhæng, apparaturet eller redskabet indgår i, dvs. om det opfylder kriterierne for at kunne kategoriseres som et behandlingsredskab eller et hjælpemiddel.

Sygehussektoren (sektoransvarlighed)

Sundheds- og Ældreministeriets cirkulære om afgrænsningen af behandlingsredskaber, hvortil udgiften afholdes af sygehusvæsnet, angiver retningslinjer for afgrænsning af behandlingsredskaber, hvor udgifterne afholdes af sygehusvæsnet.

Som behandlingsredskaber, hvortil udgiften afholdes af sygehusvæsnet, anses apparatur og hjælpemidler, som patienten forsynes med som led i eller som fortsættelse af den behandling, der er påbegyndt på sygehuset. Formålet er enten at tilvejebringe yderligere forbedring af det resultat, der er opnået ved sygehusbehandlingen eller at forhindre forringelse af dette resultat. Følgende grupper af hjælpemidler/apparatur anses herefter for at være behandlingsredskaber:

- Hjælpemidler og apparatur, som ordineres som led i behandling på sygehus, og som i reglen anvendes under kontrol af sygehuset, inden tilstanden er stationær.
- Hjælpemidler og apparatur som indopereres under indlæggelse på sygehus.
- Apparatur, som ordineres af sygehuset og anskaffes til mere eller mindre permanent brug i hjemmet, men hvor patienten har fået undervisning i brugen på sygehuset eller er under en vis kontrol på sygehuset.

Cirkulæret er vejledende, og det kan ikke udelukkes, at de i cirkulæret nævnte eksempler på hjælpemidler i nogle tilfælde må betragtes som behandlingsredskaber, hvor det er sygehusvæsnet der afholder udgiften. Der kan som eksempel henvises til produkter, som er en integreret del af et andet produkt eller i øvrigt er nødvendigt for anvendelsen af dette produkt efter dets formål. Sådanne produkter skal bevilges sammen med det primære produkt af den sektor, der er ansvarlig for ydelsen (sektoransvarlighedsprincippet).

For visse hjælpemidler afhænger afgrænsningen af, om der er tale om et hjælpemiddel eller forbrugsgode efter servicelovens §§ 112 eller 113 eller et behandlingsredskab efter sygehusreglerne, af en vurdering i det konkrete tilfælde af lidelsens karakter og omfang, og hvilke behov brugen af hjælpemidlet eller behandlingsredskabet skal afhjælpe.

VI. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser om hjælpemidler og forbrugsgoder

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principmeddelelser.

Principmeddelelserne er udvalgt i sammenhæng med emnet for at belyse vores almindelige praksis på området. Principmeddelelser kan læses i fuld længde i Ankestyrelsens Principdatabase. Principdatabaseen findes på vores hjemmeside www.ast.dk

20-22

Principmeddelelsen fastslår

Ansøgning om kompressionsstrømper som et hjælpemiddel skal behandles efter betingelserne for bevilling af hjælpemidler i servicelovens § 112.

Vejledningen om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder indeholder nogle vejledende indikationer for, hvornår der eventuelt vil kunne være grundlag for bevilling af kompressionsstrømper som et hjælpemiddel. Myndighederne kan ikke afslå bevilling af kompressionsstrømper alene med den begrundelse, at indikationen for at skulle bruge kompressionsstrømper ikke er omtalt i vejledningen.

Efter servicelovens § 112 kan der ydes støtte til hjælpemidler, som har til formål at afhjælpe de varige følger af en nedsat funktionsevne. Et hjælpemiddel skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøre den pågældende uafhængig af andres bistand i dagligdagen. Der kan ydes støtte til hjælpemidler, bl.a. når hjælpemidlet i væsentlig grad afhjælper en nedsat funktionsevne.

Produkter som har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand.

Kompressionsstrømper kan både være et hjælpemiddel og have karakter af behandlingsredskab, som ikke kan bevilges efter reglerne om hjælpemidler. Om kompressionsstrømper skal anses for et hjælpemiddel afhænger af en konkret og individuel vurdering af sagens oplysninger, herunder blandt andet, hvad det primære formål med kompressionsstrømper er for den enkelte.

De konkrete sager

I sag nr. 1 vurderede Ankestyrelsen, at kompressionsstrømper ikke var et hjælpemiddel for borger. Borger ansøgte om kompressionsstrømper på grund af rosen og væske i begge ben. Det fremgik af de lægelige oplysninger, at kompressionsstrømperne var af forebyggende karakter, og at behandlingen var varig.

Ankestyrelsen stadfæstede derfor kommunens afgørelse, men med en ændret begrundelse.

I sag nr. 2 vurderede Ankestyrelsen, at kompressionsstrømper ikke var et hjælpemiddel for borger. Borger ansøgte om kompressionsstrømper til forebyggelse af blodpropper. Ankestyrelsen vurderede, at der ikke var tale om et hjælpemiddel i servicelovens forstand, da kompressionsstrømperne havde til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau.

Ankestyrelsens stadfæstede således kommunens afgørelse, men med en ændret begrundelse.

40-19

Principmeddelelsen fastslår, at et el-køretøj er et forbrugsgode, hvortil der som udgangspunkt kan ydes støtte til køb med 50 procent af prisen på et almindeligt standardprodukt. I særlige tilfælde har et el-køretøj reelt ikke en anden funktion end at fungere som et hjælpemiddel på linje med andre egentlige hjælpemidler. Hvis et el-køretøj udelukkende fungerer som et hjælpemiddel for borgeren, bevilges det med den fulde anskaffelsespris.

Ved vurderingen af behovet for et el-køretøj skal indgå borgerens helbredsmæssige og sociale forhold, herunder muligheden for at blive selvhjulpne og uafhængig af hjælp fra andre. Borgerens behov for et køretøj til transport i nærområdet, og muligheden for at færdes på anden vis, skal desuden inddrages.

Kommunen kan yde støtte til en trehjulet cykel som et hjælpemiddel, da disse er fremstillet specielt til at afhjælpe borgere med nedsat balance, der som følge heraf ikke kan cykle på en tohjulet cykel. Der ydes støtte efter reglerne om hjælpemidler, hvis væsentlighedskriteriet er opfyldt.

30-17

Principmeddelelsen fastslår, at et produkt kun kan bevilges som et hjælpemiddel efter serviceloven, når det ikke kan bevilges efter anden lovgivning. Dette følger af servicelovens bestemmelse om subsidiaritetsprincippet.

Kommunen skal yde støtte til hjælpemidler, som har til formål at afhjælpe de varige følger af en nedsat funktionsevne. Et hjælpemiddel skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i videst muligt omfang gøre borgeren uafhængig af andres bistand i dagligdagen. Der kan alene ydes støtte til hjælpemidler, der i væsentlig grad afhjælper borgerens nedsatte funktionsevne.

Glukosemålingssystemet FreeStyle Libre kan både være et hjælpemiddel og et behandlingsredskab. Hvilken myndighed, der i givet fald bevilger produktet afhænger af, hvordan produktet anvendes og administreres.

For voksne velregulerede diabetikere, som ikke har behov for instruktion og assistance til at anvende glukosemålingssystemet hjemme, vil glukosemålingssystemet være et hjælpemiddel. Her er det afgørende, at produktet giver en yderligere afhjælpning af følgerne af sygdommen. Det er fx tilfældet, hvor der er uheldige følger ved anvendelsen af de almindelige og formentlig billigere hjælpemidler.

Hvis produktet ikke er et hjælpemiddel, skal kommunen ikke foretage en væsentlighedsvurdering.

Vurderer kommunen, at glukosemålingssystemet er et hjælpemiddel for borgeren, vil det bero på en konkret og individuel vurdering, om produktet i væsentlig grad yderligere end det allerede bevilgede injektions- og testmateriale kan afhjælpe borgerens varige følger af den nedsatte funktionsevne.

Kommunen kan i væsentlighedsvurderingen inddrage lægelige oplysninger om eventuelle bivirkninger af det allerede bevilgede injektions- og testmateriale. Dette kan fx være særlige fysiske gener, herunder nedsat følelse i fingerspidserne eller et særligt behov for mange daglige blodsuktermålinger, enten på grund af meget svingende blodsukker, eller hvis borgers erhverv kræver dette.

Det forhold, at borger oplyser fx at glukosemålingssystemet er mere hensigtsmæssigt og nemmere at bruge eller skaber mere tryk for borger, kan ikke i sig selv føre til, at borger er væsentligt yderligere afhjulpnet med glukosemålingssystemet. Det samme gør sig gældende i forhold til, at borger ikke bryder sig om at skulle stikke sig offentligt eller at borger har skiftende arbejdssteder.

15-13

Principmeddelelsen fastslår, at der normalt ikke kan ydes støtte til hjælpemidler, som ansøger selv har anskaffet, inden bevilling.

Hvis en kommune har truffet afgørelse om afslag på bevilling af et hjælpemiddel, og ansøgeren klager over denne afgørelse til nævnet, skal nævnet behandle denne klage, selvom ansøgeren selv har anskaffet sig hjælpemidlet efter kommunens afgørelse.

Den ansøger, der vælger at anskaffe et hjælpemiddel, mens klagen behandles, bærer selv risikoen for selv at komme til helt eller delvist at afholde udgiften til hjælpemidlet.

Selvom ansøgeren senere findes berettiget til et hjælpemiddel, kan der være forhold, der bevirker, at udgiften ikke kan dækkes helt eller delvist. Det kan skyldes, at kommunen har leverandøraftaler, det indkøbte hjælpemiddel ikke er det bedst egnede og billigste, eller at kommunen selv kan stille et identisk hjælpemiddel til rådighed.

13-13

Principmeddelelsen fastslår, at det er et almindeligt socialretligt princip, at der som udgangspunkt ikke kan ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden han har søgt kommunen om hjælp.

Hvis der er tale om en akut/uopsættelig udgift, fejlagtig vejledning fra kommunens side, en ansøgning om en løbende ydelse eller ydelse, der er forholdsvis nøje beskrevet i loven, vil der efter en konkret vurdering kunne ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden borgeren har søgt kommunen om hjælp.

VII. De konkrete mødesager

Sag 1 Ændring Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som hjælpemiddel. Borger har anvendt traditionelt testmateriale i 24 år, og oplever flere **bivirkninger** ved brugen af traditionelt testmateriale i form af smerter, nedsat følesans, hård hud, sorte fingerspidser, og som følge heraf problemer med at få blod ud til blodsuktermåling. Borger bruger lang tid på at måle sit blodsukker og må ofte anvende flere teststrimler for at få et resultat. På grund af bivirkningerne får borger ikke målt sit blodsukker de antal gange dagligt, som det er lægeligt anbefalet. Borgers diabetes er dog fortsat velreguleret.

Sag 2 Hjemvisning Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som hjælpemiddel. Borger har haft diabetes i over 30 år. Det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen, at borger har problemer med at foretage et tilstrækkeligt antal blodsuktermålinger på grund af smerter og hård hud på fingrene som følge af arvæv. Kommunen vurderer, at der er tale om forventelige gener ved brugen af traditionelt testmateriale, og at det er muligt for borger at udføre blodsuktermålinger uden gener, fx i det nederste af tommelfingeren. Der er ikke yderligere oplysninger i sagen, som belyser omfanget af gener, ligesom der ikke er oplysninger der understøtter kommunens vurdering om, at borger kan udføre blodsuktermålinger uden gener. Sagen hjemvises derfor til yderligere belysning heraf.

Sag 3 Stadfæstelse Borger ansøger om **FreeStyle Libre** som hjælpemiddel. Borger har type-2 diabetes og været i insulinbehandling siden 2017. Borgers diabetes har været **dysreguleret** i et halvt år. Borger vil ikke måle sit blodsukker pga. smerter i fingrene. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at borger ikke vil tage imod lægens tilbud om oplæring eller råd og vejledning om, hvordan borger kan stikke sig ved blodsuktermåling, og at borger er meget beslutsom omkring dette. FreeStyle Libre er **ikke et hjælpemiddel** for borger.

Sag 4 Hjemvisning Borger ansøger om FreeStyle Libre som hjælpemiddel, da borger ønsker at forbedre kontrollen med sit meget ustabile blodsukker. Det fremgår ikke af de lægelige oplysninger i sagen, hvorvidt borgers diabetes er **velreguleret eller ej**. Det kan derfor ikke vurderes, om FreeStyle Libre er et hjælpemiddel for borger. Sagen hjemvises derfor til belysning heraf.

Sag 5 Stadfæstelse Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som hjælpemiddel. Borger måler sit blodsukker seks gange dagligt, og det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen, at der **ikke er komplikationer** ved anvendelse af traditionelt testmateriale. FreeStyle Libre afhjælper derfor ikke væsentligt yderligere end traditionelt testmateriale.

Sag 6 Stadfæstelse Borger med **nydiagnosticeret** type-1 diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som hjælpemiddel. Det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen, at da borger er nydiagnosticeret med diabetes, er borgers diabetes per definition **ikke velreguleret**. FreeStyle Libre er derfor ikke et hjælpemiddel for borger på nuværende tidspunkt.

Sag 7 Hjemvisning Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som hjælpemiddel. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at da borger har haft diabetes i 28 år, er det svært at få blod ud fra fingrene. Det fremgår også, at da borgers nylige operation for karpaltunnelsyndrom besværliggør det yderligere. Kommunen vurderer, at der ikke er beskrevet gener ud over, hvad der må være forventeligt. Der er ikke yderligere oplysninger i sagen, som belyser omfanget af de beskrevne gener eller bivirkninger, ligesom der ikke er oplysninger i sagen, som understøtter kommunens vurdering. Sagen hjemvises derfor til yderligere belysning heraf.

Sag 8 Stadfæstelse Borger med velreguleret diabetes ansøger om **FreeStyle Libre** som hjælpemiddel. Borger måler sit blodsukker 6-7 gange dagligt. Det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen, at borger ikke har problemer med at anvende traditionelt testmateriale. Det fremgår dog, at anvendelse af traditionelt testmateriale vanskeliggøres af borgers arbejde som VVS-montør, da borger får snavsede fingre på arbejde, og da borger kører meget rundt

på sit arbejde. Borger oplyser desuden om smerter ved blodsukkermålinger med traditionelt testmateriale. Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens skønsmæssige vurdering af, at FreeStyle Libre ikke i væsentlig grad yderligere afhjælper borgers nedsatte funktionsevne.

Sag 9 Hjemvisning Borger ansøger om **FreeStyle Libre** som hjælpemiddel. Det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen, at borger har en historik med **dysreguleret** diabetes, omend med svingende regulering. De aktuelle lægelige oplysninger i sagen er ikke entydige omkring, hvorvidt borgers diabetes aktuelt er **velreguleret** eller ej. Sagen hjemvises derfor til belysning heraf.

Sag 10 Stadfæstelse Borger ansøger om **el-kørestol** som hjælpemiddel. Borger bor på plejehjem og har manuel kørestol, som borger ikke selv kan køre, bl.a. pga. nedsat muskelkraft og KOL. Borger ønsker en el-kørestol, så han selvstændigt kan køre ud til spisestuen og retur, ud på egen terrasse eller fælles terrasse, samt komme ud og få frisk luft på plejehjemmets arealer. Kommunen vurderer, at borger ikke er isoleret i hjemmet uden en el-kørestol, da personalet på plejehjemmet i forvejen hjælper borger med at komme til de ønskede steder på plejehjemmet, da borger med en el-kørestol fortsat vil have brug for personalets hjælp til at skifte iltslange fra iltmaskine til iltflaske og montere iltflasken for at kunne køre uden for. Kommunen henviser til, at borger kan få personalet på plejehjemmet til at køre sig hen til det ønskede sted og blive hentet igen. Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens skønsmæssige vurdering af, at borger er tilstrækkeligt kompenseret med den manuelle kørestol, og at en el-kørestol ikke i væsentlig grad yderligere vil lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Sag 11 Stadfæstelse Borger ansøger om **hjælpemotor til manuel kørestol** som hjælpemiddel. Borger ønsker at benytte den manuelle kørestol med hjælpemotor udendørs. Borger færdes gående over kortere afstande og anvender ladcykel og bil over længere afstande uden for nærområdet. Borger opbevarer kørestol i et kælderrum, og er i stand til uden hjælpemidler at komme fra lejlighed og ned i kælder efter kørestolen. Borger oplyser, at det ikke er hver dag, der er behov for at benytte kørestol. Borger prioriterer at træne meget, og på dage med træthed er det derfor svært at handle ind. På disse dage benytter sig af sin bil til indkøb, men vil gerne undgå dette, da det er dyrt at køre bil. Borger har i øvrigt deltaget i flere gå/løbearrangementer ved at anvende vandrestave. Ankestyrelsen vurderer, at en hjælpemotor til manuel kørestol ikke i væsentlig grad yderligere kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Sag 12 Stadfæstelse Borger ansøger om **el-scooter**. Der er foretaget afprøvning af el-scooter tre gange, hvor det bl.a. er observeret, at borger ikke tilpasser farten efter forholdene, eller er opmærksom på omgivelserne, når han fx bakker. Borger orienterer sig ikke bagud eller til siden, når det er nødvendigt, hvorfor borger overser cyklister eller biler i trafikken. Når borger skal køre gennem rundkørsel, kører borger midt ude på vejbanen i stedet for på cykelstien, og bilerne kan ikke passere. Borger misforstår instrukser under afprøvning og fortager flere farlige og u hensigtsmæssige manøvrer i forhold til de øvrige trafikanter. Borgers færden på el-scooter beskrives som hektisk, og borger kører for hurtigt i forhold til underlag, kantsten, m.v. Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens skønsmæssige vurdering om, at borger **ikke er i stand til at færdes forsvarligt på køretøjet**, hvorfor borger ikke opfylder betingelserne for bevilling af el-scooter som hjælpemiddel.

Sag 13 Stadfæstelse Borger ansøger om **el-scooter** til diverse indkøb og besøg hos familie. Borger har tidligere fået bevilget el-scooter som forbrugsgode. Da el-scooteren ikke længere kører så godt, ansøger borger om en ny. Der kan ikke ydes hjælp til **udskiftning** af produkter, der er bevilget som forbrugsgoder efter servicelovens **§ 113, stk. 1**. Det fremgår af sagens oplysninger, at borger bor på 1. sal uden elevator. Ved hjemmebesøg er borger observeret gå rundt uden ganghjælpemidler. Borger anvender dog rollator eller el-scooter udendørs. Borger er observeret at kunne gå 100 meter uden smerter. Borger oplyser selv, at han på gode dage kan gå ca. 2 x 180 meter for at handle. Borger klarer selvstændigt rengøring og madlavning i hjemmet. Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens skønsmæssige vurdering om, at en el-scooter ikke er et hjælpemiddel for borger, idet der også skønnes at være en forbrugsmæssig værdi. Borger har derfor ikke ret til udskiftning af el-scooter.

Sag 14 Stadfæstelse Borger ansøger om **sammenklappeligt el-køretøj**. Borger lider af sclerose, slidgigt i ryg og ben, diskusprolaps, nedsat udholdenhed og balance samt hurtig fysisk og psykisk udtrætning. Borger ønsker at anvende el-køretøjet til udflugter og ferier med familie og venner. Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens skønsmæssige vurdering om, at et sammenklappeligt el-køretøj ikke vil være en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse, da borgers **transportbehov kan dækkes på anden vis** ved brug af bil og på gåben. Kommunen lægger vægt på, at borger har kørekort, bil til rådighed og handicapparkeringskort, at hun kan bruge bilen, når hun skal ud og handle, at hun har en gangdistance på 600 meter, at borger ønsker at benytte el-køretøjet lejlighedsvist og særligt til udflugter og rejser, og at borger ikke selv kan løfte el-køretøjet ind i bilen.

Sag 15 Stadfæstelse Borger ansøger om **trehjulet cykel**. Borger ønsker en trehjulet cykel som transportmiddel til forskellige aktivitetstilbud i dagligdagen, da borger ikke længere tør at cykle på almindelig cykel på grund af balanceproblemer. Borger bader udendørs 4-5 gange om ugen 2,6 kilometer fra sin bopæl og går til fritidsaktiviteter to gange om ugen, hhv. 1,7 og 3,4 kilometer fra sin bopæl. Borger går dagligt ture på mellem 4,5-6 kilometer. Desuden kan borger tage bus, metro og tog uden problemer, men borger oplyser, at det tager længere tid at komme rundt i nærområdet ved brug af offentlig transport end på cykel. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at det særligt er af- og påstigningssituationer, som er problematisk i forhold til balancen. Borger er vejledt i en mere hensigtsmæssig måde at komme og ned ad sin cykel på, således det er lettere at finde balancen. Ankestyrelsen finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens skønsmæssige vurdering af, at en trehjulet cykel ikke i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Sag 16 Stadfæstelse Borger ansøger om **trehjulet el-cykel**. Borger ønsker at benytte cyklen som transportmiddel til og fra træning 10 kilometer fra sin bopæl, til museumsbesøg og til at køre ture i nærområdet. Under hjemmebesøg observeres borger at kunne gå 550 meter med albuestok uden pause. Efter gåturen kan borger også gå i kælderen og hente sine ting i sin bil. Borger kan gå på trapper, og oplyser, at hun på gode dage kan gå 3-4 kilometer, og at hun kan gå til nærmeste supermarked og klare indkøb selvstændigt. Borger oplyser desuden, at hun dagligt går en tur på 1,2 kilometer rundt om en sø. Borger er i forvejen bevilget en kørestol, som hun benytter på længere ture ved udtrætning. Borger oplyser, at hun primært bruger kørestolen, når hun er på ferie. Borger kan ikke lide at køre i bil i regnvejr, når det er mørkt, eller i myldretiden, ligesom hun har problemer med at finde handicap p-pladser der, hvor hun går til bridge. Ankestyrelsen vurderer på baggrund af sagens samlede oplysninger om borgers gangdistance samt muligheder for at anvende offentlig transport, at en trehjulet

el-cykel ikke i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Sag 17 Hjemvisning Borger ansøger om **kabinescooter** som hjælpemiddel. Borger ønsker at udskifte sin el-scooter med en kabinescooter, fordi borgers **smarter** i arme og ben forværres af **kulde**. Smarterne påvirker bevægeligheden i fingrene, og smerter forværres især under 10 grader. Borger benytter sin el-scooter næsten dagligt til kursus, træning, indkøb og ture i nærområdet, men må ofte benytte sig af flextrafik i vinterhalvåret pga. smerter som følge af kulden. Borger oplyser, at ved lange ture på el-scooteren i kulden kan hun ikke foretage sig yderligere den pågældende og efterfølgende dag pga. smerter. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at det er velkendt, at smerter kan medføre en subjektiv forværring af gigtpatienters smerter og medføre bevægelsesindskrænkninger og nedsat funktionsevne. Borger oplyser, at hun allerede anvender hat, handsker, jakke og specielle overtræksbukser, men at det ikke er nok i forhold til at undgå smerter. Borger har også forsøgt plastiskskjold, som ikke hjælper. Kommunen vurderer, at borgers skånebehov over for kulde kan afhjælpes ved brug af varmt tøj, varmepude og køretæppe. Ankestyrelsen vurderer, at kommunens skønsmæssige vurdering ikke er tilstrækkeligt godtgjort ud fra sagens samlede oplysninger. Sagen hjemvises derfor til yderligere belysning af, om borgers skånehensyn kan afhjælpes med varmepude eller køretæppe.

Sag 18 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel for at **kontrollere ødem, forhindre forværring af Lipødem og lindre smerter**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 19 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Borger er **kørestolsbruger**, er tidligere opereret for **åreknuder** og har gentagne **rosen infektioner**, bl.a. pga. **ødemer i benene**. Ødemerne skyldes i stor grad **immobilitet**. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at kompressionsstrømperne skal **virke forebyggende**, herunder også risiko for følgesygdomme i form af **sårdannelser** og **blodpropper**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 20 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Borger er **kørestolsbruger**, og danner ødemer pga. immobilitet. Det fremgår af sagens oplysninger, at kompressionsstrømperne skal anvendes til at **undgå ødemer i benene og forebygge kredsløbslidelser**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 21 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Borger, som er sengeliggende, har **ødemer på grund af inaktivitet**. Borger har længe været i behandling med comprilanforbinding med henblik på at **forebygge blodpropper**, som nu ønskes erstattet af kompressionsstrømper. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det

aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 22 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Borger lider af gentagen rosen i begge ben, og har efterfølgende udviklet kroniske ødemer. Det fremgår af sagens oplysninger, at kompressionsstrømperne skal **forebygge rosen, blodpropper og sår dannelse og forhindre forværring af ødemer**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 23 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at formålet med kompressionsstrømper er at **forebygge sår dannelse, og sammen med øvrig behandling at forbedre kronisk ødem**. Der er ikke beskrevet afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 24 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Kompressionsstrømper skal anvendes som led i **behandling af eksem og ødemer**, hvor der bl.a. skal anvendes kompressionsstrømper. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at **ødemerne skal holdes nede** ved brug af kompressionsstrømper. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 25 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Formålet med kompressionsstrømper er alene at **reducere perifere ødemer i benene**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 26 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel, da borger har tendens til langvarig **infektion i huden** på det ene ben. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at borger skal anvende kompressionsstrømper med pelotte resten af livet for at **undgå sår**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 27 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Borger er kørestolsbruger og sidder det meste af tiden i sin kørestol, hvilket bevirker, at fødder og underben hæver op. Det fremgår af sagens oplysninger, at borger skal anvende kompressionsstrømper for at **behandle ødemer i benene og undgå blodpropper**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 28 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel på grund af **væskefyldte ben**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene

har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 29 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Borger har kort tid forinden haft en blodprop og har fortsat hævelse i benet. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at det er **uvist, om der er tale om en varig lidelse**. Borger er derfor ikke omfattet af personkredsen for hjælpemidler efter servicelovens § 112.

Sag 30 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Borger har psoriasis og skal anvende kompressionsstrømper til at **forebygge sår og smerter**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.

Sag 31 Stadfæstelse Borger ansøger om **kompressionsstrømper** som hjælpemiddel. Borger skal anvende kompressionsstrømperne til **uro i benene**. Der er ikke beskrevet et afhjælpningsformål. Produkter som alene har til formål at forbedre, vedligeholde eller forhindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau, er ikke hjælpemidler i servicelovens forstand. Kompressionsstrømper er derfor ikke et hjælpemiddel for borger.